

А дід – ніби у воду дивився: через півроку зіг-
рали доньці весілля і, залишивши молодятм свій бу-
динок, переїхали жити в дідову хату. Та тільки
відтоді став покійник Іванові снитися. Приходить,
буцим, до хати, сідає на лаві, якої давно вже немає, –
викинули, бо стара й шашелем побита була... Сло-
вом, негодяща. Отож сідає дід на лаві й починає го-
ворити:

– Я все вам для повного щастя віддав: і хату, і
сарай, і гараж, чого ж ви не заберете в гаражі пода-
роване?!

Дивуються Іван і Тетяна: та ж вони в дідовій хаті
живуть, дідовим сараєм користуються, у дідовому га-
ражі машину свою ставлять, та й у дворі, на городі –
повноправні господарі! Уже і свічку за помин дідової
душі ставили, і в газету поминання писали – з фото-
знімком великим, і священика освятити хату закли-
кали, і екстрасенсів – потратилися – з сусідньої
області привозили, все як годиться! Ні!

Покійник час від часу знову являється Іванові
вві сні й одне і те ж говорить:

– Я все вам для повного щастя віддав: і хату, і
сарай, і гараж, чого ж ви не заберете в гаражі пода-
роване?!

Уже думали, чи не на смерть той дід сниться. Та
ні таки... Всі в родині живі, здорові. Онучата з’яви-
лися...

Уже й цукерки за царство небесне роздавали й
чого тільки не робили – дід сниться і все вимагає за-
брати подарований скарб. Не стерпів Іван – запросив
кума Сергія з металошукачем продзвонити бетоно-
вану підлогу в гаражі, а заодно і в сараї, чи не зако-
пано там бува чого. Той прийшов, довго водив
рамкою по закутках.

– Ні, – каже, – нема тут нічого металевого – ні
золота, ні бодай якого залізччя. Збрехав вам дід!

Отак і жили у страху років вісім. Чекаючи, коли
покійник наступного разу насниться. І так уже дід
допик, що відважився Іван бетон зняти! Воно хоч і

шкода, і затратно, і нерозумно – дружина плаче: зов-
сім з глузду благовірний зіскочив – та спокій дорож-
чий. Найняв робітників, і заходилися вони ломами та
кувалдами підлогу крушити. А вона ж мов той ка-
мінь! Працювали цілі свята – чотири дні! Нічого!!! І
підлоги – нема: лежить посеред дворища купою би-
того бетону. Тетяна лає Івана на чім світ стоїть! Роз-
мовляти з ним перестала... Хоч обід для робітників
готувала всі чотири дні справно. Ще й чарчину, й не
одну, – наливала.

А тільки-но роботу закінчили, першої ж ночі
прийшов дід уві сні знову. Тепер уже до Тетяни і
знову за своє:

– Я все вам для повного щастя віддав: і хату, і
сарай, і гараж, чого ж ви не заберете в гаражі пода-
роване?!

Після того жінці вже не спалося до самісінького
ранку. Ще й гроза вночі бушувала. А ближче до обіду
вийшов Іван до гаража й наткнувся в кутку при вході
на невелику діру в землі.

– Нора, чи що? – подумав.

А потім таки роздивився, що то вода з-під воріт
ямку ту промила. Узяв заступ із сараю і почав ту діру
розширяти. Скільки там разів копнув – вузьке скляне
горло старого – ще часів Панька – бутля побачив,
міцно закорковане деревом і сургучем залите. Розхи-
тав той бутель за горлечко і витяг на світ божий. Гля-
нув – прозора рідина в ньому. На дні, щоправда, на
палець осаду від довгого зберігання утворилося. Від-
коркував – так і є: самогон!

Покликав дружину. Та тільки руками сплеснула!
І треба ж! Таки правдивим сон виявився! Але якою
ціною! Гараж розкурочили. І жодного прибутку – ви-
трати одні.

Оковиту, звісно ж, вилили – побоялися пити.
Мало що...

А от восьмирічний кошмар для сім’ї скінчився –
дід уві сні приходити перестав. Видно, заспокоїлася
нарешті його невмируща добра душа...

СТАРА ДІВА

Марині сорок із невеличким хвостиком. Заміж-
ньою не була. Тож уважається старою дівочою.
Хоч яка вона стара? Але гляне на себе в дзеркало і
зітхне – кого намагається обдурити? Дітей нема, з
чоловіками не особливо зустрічалася... Бо все
траплялися їй якісь дивнуваті – то худий та суту-
лий, то лисий як бубон, то мружиться й зубами ви-
блискує, здається, що шкіри йому на все обличчя
не вистачає: очі примружить – рот відкривається в
усмішці... Жах.

Вона вже і в Інтернеті знайомитися пробувала:
то сексуально заморочені пишуть, то самодури або
ще гірше – збоченці якісь. А то нарциси самозакохані

чи егоїсти непробудні трапляються. Вимоги до своєї
обраниці захмарні, а до себе – суцільні поблажки. Ні
розуму, ні інтелекту. На п’ятій хвилині розмови
немає про що говорити.

А все чому? Марина знає й сумно зітхає... Бо во-
рожка, до якої ходила в молодості, підозрює, правду
їй сказала...

Було все років із п’ятнадцять тому, коли навча-
лася Марина в університеті. Дівчата з хлопцями зу-
стрічаються, заміж виходять. А в неї все не
складається бодай вулицею з парубком пройтися, хоч
би до прохідної гуртожитку. Порадила їй тоді по-
друга Ірина:

– Марисю, ти до ворожки сходи. Може, тобі по-роблено, чи що?

І номер телефону дала.

Марина довго вагалася. А тоді подумала: «Хай краще буду знати, ніж увесь вік отак на щось сподіватися. А може, її милий-суджений десь за рогом на зустріч спішить. А вона й не знає...»

Зібралася з духом, зателефонувала. Старечий голос запросив: приходь, і назвав місце та час. Марина пішла. Осінній листопадовий вечір жбурляв ув обличчя опале листя, накрапав дощ. Голі віти дерев сердито фехтували між собою, наче хотіли одне одного проштрикнути довгими пазурами.

Ось і означена п'ятиповерхівка. Марина швидко ввійшла в під'їзд. Темними сходами, бридливо морщачись від неприємного кислого запаху, піднялася на верхній поверх. Тільки тут і горіла аж надто яскрава лампочка. Броньовані, тільки-но встановлені двері – відкоси ще не позатирані, пузирилися піною, якою задували щілини.

Марина натиснула кнопку дзвінка. Усередині мелодійно заспівав соловей. За якусь хвилину двері прочинилися, й на порозі постала товстезна тітка. Була вона в домашньому халаті з обвислими кишеньками. Чорне волосся згорнуте в пучок на потилиці. Очі глибокі, темні. Погляд уважний. Над верхньою губою помітні чорні волосини вусиків.

– Захаді, дарагая, – відразу, не вітаючись, запросила до себе молоду гостю ясновидиця.

Марина прошмигнула у вільний простір. Двері зачинилися.

– Прахаді прямо, – почувала позаду.

Ступила кілька кроків і опинилася в захаращеній усілякими дрібницями кімнаті. Тут і папуга на вікні у клітці, і килими по всіх стінах і на підлозі, і шафа з різними книгами, сувенірами, і прозора скляна куля на застеленому килимом столі, і карти таро, і лампа під в'язаним абажуром із 60-х років минулого століття. Кілька стільців також були накриті килимовими доріжками.

– Яка вона щаслива! – кажуть про бабцю Маню сусіди.

– Авжеж, щаслива! П'ятеро онуків, і всі в люди вибилися – не те, що наші лобуряки! Усі в Києві пристроїлися: дівчата ще вчать – одна в університеті харчових технологій на четвертому курсі, друга – в аспірантурі Києво-Могилянської академії, третя – в медуніверситеті першокурсниця. Хлопці – теж нівроку. Один – економіст, працює у сфері надання послуг, другий по закордонах їздить – представником іноземної фірми з продажу сільськогосподарської техніки, інженер за освітою, Київський політех закінчив.

Марині зробилося лячно.

– Садись, садись, – припрошувала ясновидиця. – Чем серце беспокоїтся?

Марина сказала, що от усі дівчата знаходять собі пару, а вона – ні.

Ясновидиця взяла Маринину ліву руку й почала, примовляючи, щось чаклувати.

– Віжу, віжу, – сказала, як вирок. – Твій сужений погіб ещо в детстве. Машіна мальчонку сбїла. Потому не іщі свою судьбу – не найдьош. Смело виході замуж за того, кого встретіш.

На тому сеанс завершився. Розракувавшись, Марина вискочила надвір і пішла до гуртожитку. Проплакала цілу ніч. А що поробиши! Отже, нема її половинки на світі. А чуже відбирати ні в кого не хотілося. Тільки уявить собі, як чийось долю вона розбиває, – боляче стає... Із цим каменем у грудях і живе...

А от подруга Ірина, вчетверте виходячи заміж, сказала:

– Ду-у-урна ти, Марино! Яка доля?! А хоч би й так, як ти кажеш, то невже через якусь гадалку жінка не заслуговує на особисте щастя, хай і не зі своєю половинкою? А скільки з чужими, не своїми половинками живуть? І дітей ростять, і золоте весілля святкують, і помирають в один день – ідилія! А ти про якусь там вигадану жінку турбуєшся, що ось вона без свого судженого лишиться!.. Нічо так? – запитала Марину про свій підвінечний наряд.

– Красуня! – відповіла Марина.

– Так, подруго! – Ірина поправила плаття на стегнах. – Сьогодні в мене на весіллі береш за шкірки свідка з боку жениха. Чолов'яга він шо нада! І не жовторотик який. Якраз тобі подойде. І щоб у вас усе завершилося сьогодні ліжком. Ясно?

Марина промовчала. Їй згадалися пророчі слова ворожки: «Твій сужений погіб ещо в детстве. Смело виході замуж за того, кого встретіш».

А так хочеться, нехай і в сорок із невеликим хвостиком, зустріти свою справжню долю...

ЩАСЛИВА

Зате бабця Маня – щодня на проспекті Володимирському на стихійному ринку вистоює: молоком з-під єдиної корови торгує. Раніше, звичайно, легше було – чоловік, дід Іван, при здоров'ї був, сіно удвох заготовляли, двох корівок у господарстві тримали. Зараз уже не те. Одну годувальницю довелося здати заготівельникам. А корови, вони, знаєте, які? Все розуміє, відчуває – тільки що не скаже: за віщо ви зі мною так?! Сльозами величиною зі сливу вмивалася, коли її з двору виводили та на машину заганяли. Поїхала їхня Ласунка на зустріч смерті...